

ליקוטי בן לאשרי

מתוך ספר בן לאשרי ברכה משולשלת

מהג"ר יצחק הכהן הוברמן זצ"ל - "הצדיק מרעננה"

פרשת נח תשפ"ב

שעל ידי זה גרם לו שלא הוליד יותר, נמצא חס ושלום שהיה ברכה לבטלה. על כן נראה לעניות דעתי לומר דידוע שבתולדות העמים נמצא שהיה לו לנח בן רביעי, ינוקי שמו (עיין סדר הדורות אלף השני עמוד יג) שנולד לנח אחר המבול מאשה אחרת, והיה חכם גדול בחכמת איצטגנינות ותכסיסי מלחמה. וממנו למד נמרוד תכסיסי מלחמה, שעל ידי זה נתגבר וכבש רוב העולם תחתיו. אך בהיותו בן אשה אחרת גירשוהו אחיו שלא יתאחז בנחלתם, כמסופר בשופטים (יא, ב) על יפתח הגלעדי, והגם שלא נכתב זה בתורה הקדושה כבר אמרו רז"ל (תענית ה, א) ליכא מידי דלא רמיזא באורייתא. ונראה לי להפירוש כאן בנים, הכונה בונים, כאומרם ז"ל (ברכות סד, א) אל תקרי בניך אלא בוניך, דמג' אלה נבנה העולם אחר המבול כדכתיב לקמן (ט, יט) ומאלה נפצה כל הארץ, מה שאין כן מבן הדי שנולד לו אחר המבול כנ"ל הם לא היו מבוני העולם, ואולי להיותו טרוד ומעמיק בחכמה לא שת לבו לעסוק בפריה ורבייה, כמו שאמר בן עזאי (יבמות סג, ב) ומה אעשה שנפשי חשקה בתורה, ואפשר לעולם שיתקיים על ידי אחרים:

והנה ענין בן עזאי שלא עסק בפריה ורבייה מחמת שנפשו חשקה בתורה, עיין בגור אריה ממהר"ל בחידושו על מסכת שבת (ל, א) שמשא רבינו ע"ה גם אחר פטירתו גזירתו קיימת. והגם שלא עסק בפריה ורבייה בגשמיות אבל הלא הרביץ תורה לתלמידים וחידש הרבה טעמי תורה, ואדרבה הרי זה עיקר בנין העולם כאומרם ז"ל (ברכות סד, א) שתלמידי חכמים

על ידי שבצאתו מרחם אמו הוא ערל ועד שמוהלין אותו יש רשות ליצר הרע (שנקרא ערל כמבואר בסוכה נב, א) וכוחות הטומאה לידבק בו: ולפי דברי התנחומא והילקוט יוסף הנ"ל יש לומר דנולד מהול ואין לו ליצר הרע רשות לידבק בו. וממילא בהיותו נקי מיצר הרע בא בנקל לעבודת הקודש להשם יתברך ולהעשות צדיק. ונוכל לומר שזה נלמד מתיבת "היה", דהיינו כשנתהוה ונברא. כי באמת גם נח לא היה כדאי מצד עצמו לינצל (בראשית רבה פל"א, א), אלא אלה תולדות והסיבות (וכדברי רש"י ריש פרשת וישב) שהביאוהו למצוא חן ולינצל, בהיותו איש צדיק תמים, וזה הוא זכות להצילו. אבל הלא זה לא היה ביגיעת עצמו, אלא "היה", דתיכף בהיותו ולידתו נשתנה לטובה, להקל עליו היותו צדיק על ידי היותו נולד מהול ולא היה רשות ליצר הרע ולכוחותיו לידבק בו, ומאליו נמשך להיות טוב, אף על פי כן היה צריך סעד לתמכו. ועל כן אמרו רז"ל נח, היינו מצד מסירת נפשו ללכת בדרך הטוב, לא היה כדאי. אלא דמכל מקום הרי עשה טוב והיה צדיק, על כן מצא חן לינצל: (עמ' צז)

דרוש. (ו, י) ויולד נח שלשה בנים את שם את חם ואת יפת, בספר פרשת מרדכי הספרדי תמה, דאם מזכיר שמותם למה צריך לכתוב שלשה, מי לא יוכל למנות שהם שלשה, והרי לעיל (ה, לב) הזכיר רק שמותם ולא כתיב שלשה. ויש לומר דבספר בן איש חי הקשה דלקמן כתיב (ט, א) ויברך אלקים את נח ואת בניו ויאמר להם פרו ורבו, וידוע מה שעשה לו חם

דרוש. אלה תולדות נח נח איש צדיק וגוי את האלקים התהלך נח, ויולד נח, יש לדקדק על הכפל תולדות נח, ויולד נח. עוד יש לדקדק על הזכרת שם נח ד' פעמים (א) תולדות נח, (ב) נח איש צדיק, (ג) את האלקים התהלך נח, (ד) ויולד נח, ולמה לא הספיק בזכרו פעם אחד בתחילתו או בסופו. ובדרך רמז יש לומר, ד' פעמים נח גימטריה הברכה שהוא גימטריה ד' מילואים שם הקדוש הויה ברוך הוא, ע"ב ס"ג מ"ה ב"ן. מי שזוכה ליחד שם הקדוש בכל מילואיו, ממשך הברכה בכל העולם, והכל מלמדן עליו זכות וממליצין עליו, ועל ידי זה בודאי נוח לו שנברא: (עמ' צד)

דרוש. היה, לכאורה תיבת היה נראית כמיותרת, דודאי לא מדברים מעכשיו. ונראה דזה שהוקשה לרז"ל (בראשית רבה פ"ל, ט), דהרגישו בזה ותירצו דכל מקום שנאמר בו היה, זן ופירנס, דלולא דבא להשמיענו איזה חידוש הרי הוא מיותר. ויש לתרץ עוד, דבסוף פרשת בראשית על פסוק (ה, ז) כי נחמתי כי עשיתים ונח, דרשו רז"ל (בראשית רבה כט, א. ובסנהדרין קח, א) אף נח לא היה כדאי אלא שמצא חן. ולא פירשו במה מצא חן, ואין לומר על היותו צדיק, דחן נקרא מתנת חנם, שלא כפי מעשיו, ובצדיק הרי הוא פרי מעלליו. והלא אמרו (בראשית רבה כט, א) שלא היה כדאי, אם כן לא היה בידו מעשים טובים שינצל בזכותו. אך בתנחומא (פרשתנו, ה) נאמר על נח שהיה אחד מזו מהולים שעמדו בעולם, ובילקוט יוסף כתב דיצר הרע נכנס באדם

"הנני מוסר עוד מודעה שהחלטתי להתפלל בל"נ בכל יום על כל אלה שיעיינו בספר ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיוושעו מכל צרה שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב" – רבינו בספרו חלק א'

ליקוטי בן לאשרי

מתוך ספר בן לאשרי ברכה משולשלת

מהג"ר יצחק הכהן הוברמן זצ"ל - "הצדיק מרעננה"

(ב) כתבו דבכל צדיק יש ניצוצות קדושות ממששה רבינו ע"ה בסוד אומרם ז"ל (שבת קא, ב) משה שפיר קאמרת. ועל כן דקדק רש"י ז"ל אותו צדיק, דקאי על הניצוצות קדושות מנשמת משה רבינו ע"ה שהיה בנח (תקתי זהר קי, ב). אך אם כן מפני מה לא חש הקב"ה גם בהיותו אצל נח, ועל זה תירץ מפני חוזק המים: (עמ' קז)

רמז. (ו, טו) שלש מאות אמה אורך התיבה, יש לומר שמכוון נגד שם הקדוש אלקים במילוי יודי"ן, שגימטריה שלש מאות. חמישים אמה רחבה, רומז לנ' שערי בינה. ושלושים אמה קומתה, רומז לשלושים מעלות שהמלכות היא שכינה הקדושה נקנית בהם כמבואר באבות (פ"ו, עמ' קז):

דרוש. תחתיים שנים ושלישים, יש לפרש על פי מה שכתבו בספרים הקדושים (צוואת הריב"ש דף ה, ב. ובספר אור תורה בעש"ט על התורה בפסוק זה) בשם הבעל שם טוב זי"ע על פסוק (בראשית ו, א) בא אתה וכל ביתך אל התיבה, שהכוונה על תיבות התפילה, שיאמרם ככח בכל רמ"ח אבריו. ולפי זה יפורש תחתיים, אם בשעת התפילה יחשוב מחשבות זרות, אז תפילתו הולכת לזבל והחיצונים חוטפין תפילתו רחמנא ליצלן, ונקרא זבל כדכתיב עליהם (ישעיה כח, ח) קיא צואה. ואם יחשוב בתפילתו גם לצרכי עצמו עולה תפילתו למדור עולם המלאכים שהם מכוונים בהמות חיות ועופות, כדכתיב (יחזקאל א, י) פני אריה שור נשר, והם צריכים להעלותה למעלה לעולמות עליונים, ששם הכוונה רק בלתי לה' לבדו, לאדם היושב על הכסא (יחזקאל א, כו), ויהי רצון שנזכה לזה: (עמ' קז)

בדיבורו יתברך לנח שמות אבותינו הקדושים. ומה שלא רמז גם ליצחק, יש לומר לפי שאחוז במידת הדין שנרמז בשם הקדוש אלקים. או על פי מה דאיתא בזהר הקדוש (ח"ג ק, א) בענין אברהם ויעקב דאחדי ביה ביצחק דלא יפקו דינוי לבר, וכאן גם כן הוצרך לרחמים: (עמ' קג)

רמז. (ו, יד) עשה לך תיבת עצי גופר, ראשי תיבות על"ת ע"ג. רמז לאומרם ז"ל (מדרש הגדול ד"ה ואשר איתו בתיבה) שעוג עלה על נסר ודף שיצא מהתיבה וישב עליה עד שכלו מי המבול, וליכא מידי דלא רמיזא באורייתא (תענית ט, א): (עמ' קה)

הערה. עשה לך תיבת עצי גופר קנים תעשה את התיבה וכפרת אותה, יש לדקדק דבי פעמים נזכר תיבה בפירוש ובפעם הג' בנסתר וכפרת אותה. אחר כך נזכר בנסתר וזה אשר תעשה אותה, אחר כך שלוש מאות אמה אורך התיבה, נזכר שוב בפירוש. ואין לומר דמוסב אדלעיל, דאם כן למה חזר והזכיר בפירוש ותיכף חזר ונזכר בנסתר ואחר כך נזכר שוב צהר תעשה לתיבה, וה' יאר עיני: (עמ' קז)

דרוש. רש"י בד"ה בכופר וכו', ועוד שלא יריח אותו צדיק ריח רע של זפת. יש לדקדק מה כוונת רש"י בהדגישו אותו צדיק, והיה מספיק באומרם שלא יריח הצדיק ריח רע. ויש לתרץ בהקדים מאמרם ז"ל (חולין קלט, ב) משה מן התורה מנין, בשגם הוא בשר. ובספר הקדוש סדורו של שבת (שורש ד ענף ב כתב שנח היה לו נשמת משה רבינו ע"ה (וראה תקוני זהר קיג, א). ובספרים הקדושים (ראה בני יששכר, אדר דרוש א

נקראים בנאים ואל תקרי בניך אלא בוניך כנ"ל וישאר זכרו על ידי זה לעולם. וכן אמרו רז"ל (יבמות צו, ב) על הפסוק (תהלים סא, ה) אגורה באהלך עולמים, וכי אפשר לאדם לגור בבי' עולמות, אלא אמר דוד לפני הקב"ה רבוננו של עולם יהי רצון שיאמרו דבר שמועה מפי בבית המדרש שעל ידי זה יהיו שפתותי דוכבות בקבר, וכעין זה איתא בירושלמי (שקלים פ"ד, ה"ב) אין עושין נפשות לצדיקים דבריהם הם הם זכרונם. מה שאין כן ינוקי בנו הרביעי של נח, שעסק בחכמות חיצוניות שבכל פעם מתחדשות ידיעות אחרות שעל ידי זה נהרסות שיטות הראשונות כליל, דעל ידי ההמצאות החדשות הנולדות יום יום, בפרט תכסיסי מלחמה הקדמונים שכיום אין להם שום שווי וערך נגד הכלי משחית המתחדשים יום יום, ואם כן היות שינוקי לא עסק בפריה ורביה הטבעי לא נשאר ממנו שום זכרון. על כן למעלה שאומר ויולד נח, לא כתוב בנים, דהרי ילד גם כן ד' שלא היה עוסק בבנינו של עולם, מה שאין כן כאן דמדבר מגזירת המבול, ורוצה להגיד שמנח ובניו נבנה העולם כתוב בנים. ועל כן הוכרח גם כן לכתוב שלשה, דהרי אחר המבול נולד לו עוד בן ד', אבל לא זכרו כאן כי הוא לא עסק בבנינו של עולם כנ"ל, ואין לו זכר בבני נח לפי שגירשוהו מנחלתם, כנ"ל: (עמ' קא)

רמז. (ו, יג) ויאמר אלקים לנח, גימטריה **אברהם יעקב** עם הכולל. ויש לבאר הכונה על פי מה שכתבתי לעיל בשם זהר הקדוש (ח"א סז, ב) דנח ניצל בזכות תולדותיו, ואין הכונה על תולדותיו ממש דהיינו שם חם ויפת, אלא על היוצאים מהם אחר כמה דורות. על כן רמזו

"הנני מוסר עוד מודעה שהחלטתי להתפלל בל"נ בכל יום על כל אלה שיעיינו בספר ויגידו בשמי דברי תורה לאחרים שיוושעו מכל צרה שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב" – רבינו בספרו חלק א'